

Finans Norges innspill til Kommunal- og forvaltningskomiteens behandling av statsbudsjettet for 2022

Finans Norge ber Kommunal- og forvaltningskomiteen om å prioritere følgende i sin behandling av statsbudsjettet for 2022:

- Sørge for at relevante statlige aktører har nok ressurser og politisk forankring til å kunne prioritere offentlig-privat samarbeid under DSOP-programmet
- Bidra til et digitaliseringsvennlig regelverk
- Samarbeid myndigheter og finansnæring om antisvindeltiltak, herunder adgang til verifisering av telefonnummer i sikkert register, som KRR
- Aktiv oppfølging av EUs digitale agenda, inkludert eID
- Bidra til økt satsing på flom- og skredforebyggende tiltak og anmode regjeringen om å etablere en nasjonal klimatilpasningsplan

Digitalisering

Finansnæringen er en viktig bidragsyter til at Norge i dag er i forkant av digital utvikling. Det var mye takket være høy grad av digitalisering og et velutviklet samarbeid mellom finansnæringen og det offentlige at man så raskt fikk på plass de nødvendige tekniske løsningene da pandemien traff oss. Det er viktig å legge til rette for at dette fortrinnet bevares.

Offentlig-privat samarbeid

Offentlig-privat samarbeid er avgjørende for utvikling av gode og sikre digitale løsninger. Gjennom det såkalte DSOP-programmet (Digital Samhandling Offentlig Privat) samarbeider finansnæringen og en rekke statlige aktører om digitalisering av viktige prosesser i samfunnet. Per i dag deltar Digitaliseringsdirektoratet, Skatteetaten, Brønnøysundregistrene, NAV, Politiet og Kartverket, og andre er med i enkeltprosjekter. Prosjektene spenner vidt, og inkluderer eksempelvis digital eiendomshandel, konkursbehandling og, oppgjør etter dødsfall. DSOP-prosjektene har hatt hittil estimerte gevinster på om lag 50-60 milliarder kroner regnet over en 10-års periode.

For at prosjektene skal lykkes, trenger relevante offentlige aktører tilstrekkelig ressurser og nødvendig forankring til å prioritere arbeidet. Manglende finansieringsløsninger har forsinket flere prosesser. Prosjektene bør finansieres spesifikt og inkluderes i etatens tildelingsbrev. Finans Norge vil oppfordre kommunal- og forvaltningskomiteen til å sørge for at Digitaliseringsdirektoratet og andre relevante statlige aktører sikres tilstrekkelig ressurser og politisk forankring til å kunne prioritere DSOP-arbeidet.

Digitaliseringsvennlig regelverk

Det er viktig at det offentlige har en helhetlig tilnærming til digitalisering. I ulike sammenhenger har eksempelvis behovet for et lovverk som legger opp til «digitalt førstevalg» blitt tydelig. For at ikke regulatoriske forhold skal medføre stans i viktige digitaliseringsprosjekter, må det være gode mekanismer for å fange opp og følge opp slike hindringer og gis rom til å gjennomføre nødvendige endringer i lovverket, eksempelvis knyttet til effektiv deling av data.

Digital sårbarhet og svindel

Finans Norge er opptatt av tiltak som adresserer digitalt utenforskap. Det er positivt at det foreslås 13 millioner til å bidra til økt kompetanse i bruk av digitale verktøy. I finansnæringen ser vi at mange

eldre og andre sårbare grupper utsettes for svindel som følge av digitalt misbruk. Årsakene er sammensatte. Vi mener derfor det er viktig at finansnæringen og det offentlige samarbeider for å etablere gode fullmaktsløsninger så både eldre og andre med tilsvarende behov trygt kan overlate sine digitale disposisjoner til andre. Blant annet bør arbeidet med digitalt fullmaktsregister i Altinn prioriteres.

Et viktig tiltak i antisvindelarbeidet er å verifisere at det er riktig person som foretar en transaksjon med BankID. For at banken eller andre skal kunne avsløre svindelen, er det viktig å kunne komme i kontakt med BankID-innehaver raskt, noe som trolig best kan gjøres på telefon. Da trenger banken tilgang til et sikkert telefonregister. Finans Norge har bedt om tilgang til det offentlige Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR), som blant annet er benyttet til å sende meldinger til borgerne under pandemien. Slik tilgang har finansnæringen ikke fått, noe som vanskeliggjør antisvindelarbeidet.

I ny finansavtalelov får bankene hovedansvaret for økonomisk tap som følge av misbruk av elektronisk signatur (BankID) i finansavtaler. Det skal være et insentiv for bankene til å avverge svindel. Finans Norge har påpekt overfor Kommunal- og moderniseringsdepartementet at det bør utredes ansvar for all eID og e-signatur, for alle brukersteder og for alle avtaler. Dette er nødvendig fordi det både er og kommer flere aktører som tilbyr eID og e-signatur, og vi ser at andre brukersteder enn bank, også offentlige, og andre avtaler også er eksponert for svindel. På denne bakgrunn ønsker Finans Norge et tettere samarbeid med det offentlige for å bedre antisvindelarbeidet i samfunnet.

Aktiv oppfølging av EUs digitale agenda

Norge og Norden ligger helt i forkant når det gjelder digitalisering, for eksempel knyttet til betalingsløsninger og BankID. Finans er blant de mest digitaliserte næringene. Mye av årsaken til dette er også her det gode og tette samarbeidet mellom næringsliv og det offentlige. EU har en ambisiøs digital agenda.. Dette vil føre til regelverk og rammebetingelser som gjennom EØS-avtalen også vil gjelde i Norge, eksempelvis knyttet til eID. Det er viktig at norske myndigheter bidrar aktivt inn i EUs arbeid på et tidlig stadium for å sikre at den høye graden av sikker og forbrukervennlig digitalisering vi har i Norge ivaretas og reflekteres i utvikling av europeiske rammebetingelser. Det er viktig at løsningene i det indre markedet ikke senker standarder og sikkerhet for norske aktører og forbrukere.

Finans Norge ber komiteen om å anmode regjeringen om å aktivt følge opp og påvirke EUs digitale agenda for å ivareta norske interesser.

Styrk flom- og skredforebyggende arbeid

Klima- og værrelaterte skader forårsaker enorme ødeleggelse. God sikring og tilpasning er avgjørende for å redusere risiko og sårbarhet. Dette er ikke minst viktig for alle som bor i skred- og flomutsatte områder. Det skjer mye positivt, men Finans Norge savner bedre insentiver og klarere ansvarlinjer i klimatilpassningsarbeidet. Vi har gode forsikringsordninger mot naturskader i Norge, men når skaden allerede har inntruffet, er mye for sent. Vi trenger konkrete nasjonale målsettinger, tiltak og mekanismer for effektiv klimatilpassning.

Finans Norge ber derfor Stortinget oppfordre regjeringen til å utarbeide en overordnet tilpassningsplan mot vær- og klimaskader med medfølgende midler.

Stort etterslep

Finans Norge har lenge uttrykt bekymring for det store etterslepet på flom- og skredsikring. NVE har tidligere anslått et etterslep på nødvendige tiltak på over 4 milliarder kroner, og anslår i sin rapport «Flom og skred – sikringsbehov for eksisterende bebyggelse» en kostnad på 85 milliarder å sikre eksisterende bebyggelse mot flom, kvikkleireskred og erosjon. Det anslås at hele 210 000 bygninger har et sikringsbehov.

Finans Norge har oppfordret energi- og miljøkomiteen om å øke bevilgningene til flom- og skredsikring gjennom NVE for å bidra til et nødvendig taktskifte i forebyggingsarbeidet. I tillegg ber vi kommunal- og forvaltningskomiteen bidra til at kommunene settes i stand til å gjennomføre nødvendige tiltak, ikke minst knyttet til overvannsutfordringer. Dette krever ressurser, kompetanse og at klimarisiko inngår i budsjettering og planprosesser.

Deling av skadedata

Gode skadedata er viktig i forebyggingsarbeidet. Forsikringsnæringen sitter på verdifull statistikk og skadedata, som de nå deler gjennom Kunnskapsbanken under Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Dette er en teknisk løsning som gjør informasjon om risiko og sårbarhet lett tilgjengelig, og gir nasjonale og lokale myndigheter et bedre beslutningsgrunnlag i planprosesser og annet tilpasningsarbeid.

Nytten av slik datadeling forutsetter at den blir brukt og at kommunene pålegges et strengere ansvar for å bruke og vektlegge relevant klimarisiko i plan- og tilpasningsarbeid. Finans Norge ber komiteen om å bidra til å gjøre Kunnskapsbanken godt kjent blant beslutningstakere og legge til rette for at verktøyet blir brukt.